

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Одеський національний медичний університет
Факультет медичний
Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії з курсом урології та
офтальмології

Силабус вибіркової компоненти
«Дифдіагностика гострого абдомінального синдрому у дітей»

Обсяг:	Загальна кількість годин на компоненту: 120 годин, 4,0 кредити. Семестр III – IV. 2 рік
Дні, час, місце:	За розкладом занять. Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії з курсом урології та офтальмології. Вул. Віталія Нестеренка 3, Обласна дитяча клінічна лікарня. 9-ти поверховий будинок, 8 поверх.
Викладач (-і):	Мельниченко М.Г., д. мед. н, професор, професор кафедри. Елій Л.Б., к. мед. н., доцент.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Мельниченко Марина Георгіївна +380501976185 Е-mail: maryna.melnychenko@onmedu.edu.ua Очні консультації: щодня з 14.00 до 16.00 з викладачем який проводить заняття. Онлайн-консультації: щодня з 14.00 до 16.00. Посилання на онлайн консультацію надається кожному здобувачу під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами звання докторів філософії з педіатрії буде здійснюватися аудиторно.

Під час дистанційного навчання, за виробничою необхідністю, комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, через месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ

Предмет вивчення вибіркової компоненти – «Дифдіагностика гострого абдомінального синдрому у дітей»

Пререквізити і постреквізити компоненти (місце дисципліни в освітній програмі):

Пререквізити: українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова (за професійним спрямуванням), латинська мова та медична термінологія. Для освоєння дисципліни необхідні знання, уміння та навички таких дисциплін як анатомія людини, гістологія, ембріологія, мікробіологія, фізіологія,

оперативної хірургія та топографічної анатомія, пропедевтика дитячих хвороб, дитячі інфекційні хвороби та інтегрується з цими дисциплінами.

Постреквізити: педіатрія, внутрішня медицина, хірургія, акушерство і гінекологія, інфекційні хвороби, епідеміологія та принципи доказової медицини, онкологія та радіаційна медицина, травматологія і ортопедія, фтизіатрія, анестезіологія та інтенсивна терапія, екстрена та невідкладна медична допомога, гігієна та екологія, паліативна та хоспісна медицина, загальна практика (сімейна медицина).

Мета вибіркової компоненти – підготовка фахівців, які здатні компетентно розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницької інноваційної діяльності при плануванні та виконанні власних досліджень та підготовки докторів філософії до якісного виконання функціональних обов'язків, пов'язаних з актуальними проблемами диференціальної діагностики та екстреної медичної допомоги при гострому абдомінальному синдромі у дітей, набуття відповідних практичних навичок та вмінь.

Завдання:

1. Надання здобувачам ступеня доктора філософії знань щодо етіології, патогенезу, сучасних класифікацій захворювань у дітей, які проявляються гострим абдомінальним синдромом у дітей.
2. Надання здобувачам ступеня доктора філософії знань відносно клінічної картини, особливостей перебігу та можливих ускладнень при захворюваннях у дітей, які проявляються гострим абдомінальним синдромом, в тому числі особливості перебігу цих захворювань в різних вікових групах.
3. Надання здобувачам ступеня доктора філософії знань щодо сучасних критеріїв діагностики захворювань у дітей, які проявляються гострим абдомінальним синдромом; методів клінічного та лабораторно-інструментального обстеження хворих з цими захворюваннями (включаючи рентгенологічні, ультразвукові, комп'ютерні), розуміти інформативність, чутливість та специфічність цих методів.
4. Надання здобувачам ступеня доктора філософії знань щодо сучасних методів лікування; фармакологічної характеристики основних класів лікарських препаратів та механізми їх дії; принципів раціонального вибору лікарських засобів для лікування захворювань у дітей, які проявляються гострим абдомінальним синдромом, в тому числі, невідкладних станів в дитячій хірургії при гострому абдомінальному синдромі.

Очікувані результати

У результаті вивчення вибіркової компоненти здобувач звання доктора філософії з педіатрії повинен:

Знати:

- формування знань щодо анатомо – фізіологічних особливостей черевної порожнини у дітей;
- вміння проведення диференційної діагностики абдомінального синдрому у дітей різних вікових груп;
- діагностувати невідкладні стани в клініці дитячої хірургії і надати екстрену медичну допомогу дитині з гострим абдомінальним синдромом;
- виявляти різні клінічні прояви ускладнень захворювань, що супроводжуються абдомінальним болем.

Вміти:

- Проводити опитування батьків дитини для диференційної діагностики захворювань, які протікають з гострим абдомінальним синдромом у дітей.
- Проводити опитування батьків дитини, обстеження та медичне ведення дітей при гострому абдомінальному синдромі.
- Збирати анамнез, проводити огляд хворого, пальпацію, аускультацию, перкусію, описання об'єктивного статусу та визначення клінічних симптомів у дітей.
- Обґрунтувати план обстеження і лікування при гострому абдомінальному синдромі у дітей.
- Скласти план обстеження і лікування при гострому абдомінальному синдромі у дітей.
- Визначати показання і протипоказання до операції, особливостей ведення післяопераційного періоду при захворюваннях у дітей, які проявляються гострим абдомінальним синдромом.
- Диференціювати захворювання, які супроводжуються гострим абдомінальним синдромом у дітей різних вікових груп.
- Інтерпретувати допоміжні методи дослідження: ультразвукове дослідження, лабораторні та біохімічні аналізи, показники гемодинаміки (Р, АТ, Нt, Нb, ОЦК).
- Запропонувати алгоритм дії лікаря та тактику ведення дітей при гострому абдомінальному синдромі.
- Проводити диференційну діагностику та обґрунтовувати клінічний діагноз.
- Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу дітям при гострому абдомінальному синдромі.
- Визначати характер та принципи лікування хворих дітей на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ОПИС ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ

«Дифдіагностика гострого абдомінального синдрому у дітей»

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі практичних занять (50 аудиторних годин); організації самостійної роботи здобувача (70 годин).

Методи навчання: бесіда, вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду гематологічного пацієнта, відпрацювання навичок виконання маніпуляцій, рольові ігри, інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжах та гібридному пацієнті, тренувальні вправи з диференціальної діагностики гострого абдомінального синдрому у дітей.

Мова навчання: українська.

Зміст вибіркової компоненти

Тема 1. Гострі запальні захворювання органів черевної порожнини: гострий апендицит у дітей та його ускладнення; дивертикуліт; мезаденіт; холецистит, гострий та хронічний панкреатит.

Тема 2. Гостра непрохідність кишок: динамічна, странгуляційна, інвагінація, спайкова.

Тема 3. Хірургічні захворювання печінки: непаразитарні та паразитарні кісти, абсцеси, цироз і портальна гіпертензія, доброякісні пухлини

Тема 4. Хірургічні захворювання селезінки: непаразитарні та паразитарні кісти, травматичні пошкодження, захворювання кровотворної системи, доброякісні пухлини

Тема 5. Виразкова хвороба шлунку і дванадцятипалої кишки. Інші захворювання шлунку (гостре розширення шлунку, заворот та опущення шлунка).

Тема 6. Поліпи стравоходу та шлунково-кишкового тракту, анального каналу. Пухлини і кісти кишечника. Неспецифічний виразковий коліт. Хвороба Крона. Кишковий дисгангліоз та інші порушення кишкової моторики.

Тема 7. Абдомінальний сепсис

Тема 8. Сторонні тіла травного каналу, шлунково-кишкового тракту

Тема 9. Захворювання сечовидільної та статеві систем, що супроводжуються гострим абдомінальним синдромом. Первинний перитоніт.

Тема 10. Захворювання других органів, що супроводжуються гострим абдомінальним синдромом. Псевдоабдомінальний синдром.

Перелік рекомендованої літератури

Основна:

1. Амбулаторно-поліклінічна хірургія дитячого віку: навчально- методичний посібник. Видання друге, доповнене та перероблене / за заг. ред. проф. В.А. Дігтяра, проф. В.І. Сушка. – Дніпро: Герда, 2018. – 248 с.
2. Дитяча хірургія. Навчальний посібник. Частина 2. За редакцією. Толстанова О. К., Рибальченка В. Ф., Данилова О. А. та ін. Житомир «ПОЛІССЯ». 2016. – 370 с.
3. Дитяча хірургія: навч.-метод. пос.// за ред. В.А. Дігтяра. – Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. – 338 с.
4. Погорілий В.В. Дитяча хірургія. Част.1/ під заг. ред. В.В. Погорілого, О.Г. Якименко, В.С. Коноплицького, В.А. Навроцького. – ПП “ТД Едельвейс і

- К””. Вінниця. – 2016. – 352с.
5. Погорілий В.В. Дитяча хірургія: метод. реком., част.2 / В.В. Погорілий, Н.Г. Пшук, О.Г. Якименко, В.А. Навроцький. – ПП “ТД Едельвейс і К””. – Вінниця. -2016. -351с.
 6. Pediatric surgery (Textbook / Grif of the Ministry of Health of Ukraine / Odessa: ONMedU, 2019, 224 с.) Losev O.O., Melnychenko M.G., and others, only 7 people
 7. Вікові аспекти гострого апендициту у дітей та ключ до його розпізнавання. Навчальний посібник. 2019. 260 с. За ред.: Боднар Б.М., Рибальченко В.Ф., Боднар О.Б., Мельниченко М.Г. та інші. Видав. ISBN 978-966-697-828-1
 8. Гастроентерологія дитячого віку : навчальний посібник / Т. В. Стоєва, О. В. Джагіашвілі, М. Г. Мельниченко та ін.; за ред. Т. В. Стоєвої. – Одеса: Політехперіодика, 2024. – 261 с.
URI: <https://repo.odmu.edu.ua:443/xmlui/handle/123456789/14584>
 9. Порушення випорожнень у дітей. Закрепи та енкопрез. За ред. Рибальченка В. Ф., Бережного В. В., Коноплицького В. С. та ін. – К.: ТОВ «ВІТ-А-ПОЛ», 2018. – 494 с.
 - 10.Puri P. Pediatric Surgery General Principles and Newborn Surgery/ Prem Puri, ed. Springer, 2020.

Додаткова:

1. Наказ МОЗ України від 26.03.2025 № 536 "Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу спеціалізованої медичної допомоги «Початкова, реанімаційна та післяреанімаційна допомога новонародженим»“.
2. Стандарт медичної допомоги серцево-легенева реанімація у дітей (базові та розширені заходи) Наказ Міністерства охорони здоров'я України 18 липня 2024 року № 1259.
3. Коноплицький В.С. Апендицит у дітей: вікові особливості клінічних проявів та епонімічна симптоматика / В.С. Коноплицький, В.В. Погорілий, О.Г. Якименко, О.О. Фомін. – Вінниця, ТОВ «ТВОРИ». – 2020. – 112 с.
4. Ксьонз І.В. Практичні навички з дитячої хірургії та реаніматології / І.В. Ксьонз, Є.М. Гриценко, Д.А. Шкурупій. – Полтава, видавництво «Сімон», 2015. – 127 с.
5. Ahmed H. Al-Salem An illustrated Guide to Pediatric Urology Springer, Switzerland. 2017, 702 p.
6. Hoekman D.R. Studies on inflammatory bowel disease and functional gastrointestinal disorders in children and adults / D.R. Hoekman. – AMC-UvA, 2016. – 310 p.
7. Hoyte L. Biomechanics of the Female Pelvic Floor / L. Hoyte, M.S. Damaser.
8. Nelson textbook of pediatrics, 20th ed. // Elsevier. 2016, 3388 p.

ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний веб-портал Верховної. Ради України (<http://www.rada.gov.ua>)
2. Веб-портал Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua/>)

3. Офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України (<http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>)
4. Сайт Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (<http://komzdrav.rada.gov.ua>)
5. Сайт Національна академія медичних наук України (<http://www.amnu.gov.ua/index.php>)
6. Сайт AskReform (<http://askreform.com>)
7. Офіційний сайт Національного медичного університету імені О. О. Богомольця (<http://nmu.ua>)
8. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / AmericanMedicalAssociation
9. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
10. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
11. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
12. www.gmc-uk.org - General Medical Council (GMC)
13. www.bundesaerztekammer.de – Німецька медична асоціація
14. <http://library.med.utah.edu/WebPath/webpath.html>
<http://www.webpathology.com>
15. <https://www.geisingermedicallabs.com/lab/resources.shtml>
16. <http://www.pathologyoutlines.com>
17. Національна наукова медична бібліотека України <http://library.gov.ua/>
18. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування, участь у рольовій грі), практичний (робота з пацієнтом та його батьками), відпрацювання практичних навичок на симуляційному обладнанні, оцінка комунікативних навичок та активності на занятті.

ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ (РОЗПОДІЛ БАЛІВ)

Структура оцінки поточної навчальної діяльності одного практичного заняття:

Оцінка	Структура
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє теоретичним матеріалом, приймає активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, рольовій грі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду дитини та на симуляційному обладнанні, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення, надає невідкладну допомогу.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, рольовій грі, демонструє практичні навички під час огляду дитини та на симуляційному обладнанні з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає

«3»	участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, рольовій грі, демонструє практичні навички під час огляду дитини та на симуляційному обладнанні, надає невідкладну допомогу, з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, рольовій грі, не демонструє практичні навички під час огляду дитини та на симуляційному обладнанні, не надає невідкладну допомогу.

Можливість і умови отримання додаткових (бонусних) балів: не передбачені.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – залік, виставляється здобувачу який виконав усі розділи освітньої програми вибіркової компоненти, приймав активну участь у практичних заняттях, має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ.

1. Самостійна робота передбачає лише підготовку до кожного практичного заняття.
2. Самостійне вивчення стандартів надання невідкладної допомоги при гострому абдомінальному синдромі дітям різного віку.

ПОЛІТИКА ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ

Політика навчальної дисципліни відповідає правилам, встановленим [Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті](#), у відповідності до [Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету](#), [Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету](#)

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

1. Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
2. Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу відділу аспірантури.

Політика щодо академічної доброчесності:

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ♦ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- ♦ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ♦ дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- ♦ надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тощо);

Політика щодо відвідування та запізень:

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, фонендоскоп, медичні латексні рукавички.

Стан здоров'я: здобувачі, хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Початок занять: 8.30.

Здобувач, який спізнився на заняття може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої: можуть бути застосовані з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії: робоча, спокійна.